

*Єпринцев П. С.,**кандидат юридичних наук, доцент,**проректор**Донецького державного університету внутрішніх справ;**директор**Криворізького навчально-наукового інституту**Донецького державного університету внутрішніх справ*

ВЗАЄМОДІЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ З ІНШИМИ ОРГАНАМИ У ЗАПОБІГАННІ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ

Анотація. У статті запропоновані шляхи взаємодії правоохоронних органів з іншими органами на етапі виникнення злочинної ситуації, зокрема виявлення, блокування, нейтралізація, усунення причин та умов злочинності, а також виявлення і профілактичний вплив на осіб з анти-суспільною спрямованістю, які можуть вчинити кримінальне правопорушення або продовжити свою злочинну діяльність.

Взаємодія правоохоронних органів з іншими органами у запобіганні організованій злочинності – це узгоджена за метою, місцем та часом, врегульована кримінальним процесуальним законодавством і відомчими (міжвідомчими) нормативно-правовими актами спільна діяльність незалежних один від одного підрозділів (чи окремих працівників), щодо поєднання наявних можливостей, сил, методів і засобів для успішного проведення комплексу взаємопов'язаних і взаємообумовлених кримінологічних заходів та процесуальних дій з метою пошуку і фіксації фактичних даних про діяльність організованих груп та злочинних організацій національного та транснаціонального характеру, їх членів, підготовлені та вчинені кримінальні правопорушення, детермінанти та які найефективніше забезпечують збереження національної безпеки силами і засобами, що є у розпорядженні суб'єктів такої взаємодії, ґрунтуючись на принципах взаємоузгодженості дій та взаємодоповнення запобіжних заходів.

Проаналізовані відповідні положення чинного законодавства (Конституція України, Кримінальний кодекс України, Кримінальний процесуальний кодекс України; закони України «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів», «Про Національну поліцію України») та відомчих (міжвідомчих) нормативно-правових актів (Інструкція про організацію проведення НСРД та використання їх результатів у кримінальному провадженні; Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні) дозволили виявити низку колізій, прогалин, суперечностей і навіть системних помилок, допущених у різні часи законодавцем, що й нині негативно впливають на ефективність виконання завдань щодо запобігання організованій злочинності, виявлення організованих груп та злочинних організацій, припинення кримінальних правопорушень та їх розслідування. Встановлено, що проблемою на практиці є відсутність досвіду взаємодії у виявленні й припиненні

злочинної діяльності організованих груп, недопущенні завершення задуманих, підготовлюваних та розпочатих саме тяжких та особливо тяжких злочинів з одночасним ужиттям комплексу процесуальних заходів щодо притягнення правопорушників до відповідальності. Важливе значення для запобігання організованих форм злочинності має налагодження правоохоронними органами взаємного обміну інформацією з Держфінмониторингом України, Агентством з розшуку та менеджменту активів (АРМА), Національним банком України, Державною аудиторською службою, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку з метою накладення арешту на такі активи та їх конфіскації; виявлення, розшуку й управління активами, а також з Фондом державного майна, виконавчої влади, прикордонними, митними та податковими органами.

З огляду на реформування органів кримінальної юстиції доцільним є розширення і поглиблення спеціалізації працівників (слідчі, оперативні працівники, детективи) щодо боротьби з організованою злочинністю й підвищення їх кваліфікації на прикладах успішного виявлення та розслідування злочинів вчинених злочинними об'єднаннями.

Ключові слова: організована злочинність, взаємодія, правоохоронний орган, міжнародне співробітництво.

Постановка проблеми. Суспільна небезпечність організованої злочинності (ОЗ) полягає у негативному впливі на функціонування громадянського суспільства та державного апарату, підриви авторитету публічної влади й довіри громадян до правоохоронних органів, а в умовах воєнного стану це явище становить пряму загрозу національній безпеці країни, зокрема трансформується, набуваючи нових форм вияву. Маючи у розпорядженні значні суми незаконно здобутих фінансових активів, лідери організованих груп і злочинних організацій дбають про власну безпеку, забезпечуючи своїх спільників сучасними засобами зв'язку, телекомунікацій та спеціальними засобами протидії проведенню щодо них заходів запобігання.

Питання взаємодії під час запобігання ОЗ є завжди актуальною проблемою. Це і через різноманітний характер вчинених кримінальних правопорушень організованими групами і злочинними організаціями, їх транснаціональний характер, постійне реформування правоохоронних органів (то створення нових, то розформування вже діючих), зміни в законодавстві з прийняттям низки нових норм, ізольованість правоохоронних органів один від одного, недостатня професійна підготовка. Особливо це неузгодженість спільних дій в структурі одного відомства [1, с. 663].

У зв'язку з цим варто погодитися з позицією Н. В. Гуменної, що не випадково саме тому так багато робилось і робиться сьогодні для того, щоб віднайти такий варіант організації взаємодії, який забезпечував би найбільш оптимальний розподіл обов'язків між органами, що ведуть боротьбу зі злочинністю, узгодженість у плануванні й проведенні слідчих (розшукових) дій та оперативних заходів із запобігання, виявлення та розслідування кримінальних правопорушень. Однак говорити, що наявні системи взаємодії є повністю досконалими, ми не можемо, оскільки в них, як показує практика, ще багато недоліків і невирішених питань [2].

Правильно організована взаємодія правоохоронних органів містить у собі значні потенційні можливості щодо зменшення кількості нерозкритих злочинів, здійснення профілактичних заходів, підвищення ефективності правоохоронної діяльності загалом [3].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. ОЗ нині є предметом дослідження фахівців різних галузей знань – кримінології, кримінального, адміністративного та кримінально-виконавчого права, кримінального процесу, криміналістики, оперативно-розшукової діяльності, психології. Питання удосконалення діяльності, щодо боротьби з ОЗ в різні часи був предметом активних дискусій вітчизняних учених, зокрема: Л. І. Аркуші, В. С. Батиргарєєвої, М. Г. Вербенського, А. А. Вознюка, В. В. Голіни, Б. М. Головкина, В. Л. Грохольського, О. М. Джужі, О. С. Доценка, О. О. Дудорова, Г. П. Жаровської, А. П. Закалюка, М. В. Корнієнка, О. Г. Кулика, О. М. Литвинова, С. С. Мірошніченка, Є. С. Назимка, А. А. Небитова, А. В. Савченка, В. Г. Севрука, М. О. Семенишина, О. Ю. Шостко, В. М. Юришина та інших.

Водночас аналіз наукових робіт, національного законодавства України, статистичних матеріалів, оперативної, слідчої та судової практики свідчить, що проблема взаємодії правоохоронних органів з іншими органами у запобіганні організованій злочинності не має достатньої наукової розробленості, що ускладнює системне планування й проведення скоординованих кримінологічних заходів реагування на вияви ОЗ, потребуючи невідкладного вирішення, особливо в умовах воєнного стану.

Мета статті – розкрити сутність взаємодії правоохоронних органів з іншими органами у запобіганні організованій злочинності та запропонувати основні шляхи удосконалення такої діяльності.

Виклад основного матеріалу. Поняття взаємодія є зовнішньо схожим з такими поняттями, як «співробітництво», «координація», «узгодження», «сприяння» [4, с. 82]. Взаємодія означає «взаємно діяти», «спільно працювати», «співробітничати» і заснована на законі та підзаконних актах; взаємодія – це спільна або погоджена за місцем і часом у певних межах діяльність оперативних підрозділів між собою та з іншими підрозділами і службами, що здійснюється відповідно до їхньої компетенції та спрямована на виявлення й припинення злочинів, нейтралізацію причин і умов, які сприяють їх вчиненню [4, с. 82]. Кримінологія розглядає взаємодію як форму зв'язку елементів системи, за допомогою якої вони, взаємодоповнюючи один одного, створюють умови для успішного функціонування в цілому [5]. Також взаємодію розглядають як управлінську функцію, що спрямована на перетворення системи індивідуальної на спільну, узгоджену за місцем, часом і метою діяльності, а також як процес обміну інформацією [6, с. 184].

У свою чергу, В. В. Топчій визначив взаємодію слідчого й оперативного підрозділу під час розслідування кримінального провадження як засновану на законах і відомчих нормативних актах їх спільну узгоджену (за метою, характером, місцем і часом) діяльність, спрямовану на вирішення завдань кримінального судочинства, за керівної та організуючої ролі слідчого й чіткого розмежування компетенції [7]. Я. Ю. Кондратьєв визначає взаємодію як основу інформаційного забезпечення діяльності конкретного оперативного підрозділу та створення належних умов для його роботи [4, с. 84].

Аналіз позицій авторів, дозволяє взаємодію правоохоронних органів з іншими органами у запобіганні ОЗ як *узгоджену за метою, місцем та часом, врегульовану кримінальним процесуальним законодавством України і відомчими (міжвідомчими) нормативно-правовими актами спільну діяльність незалежних один від одного підрозділів (чи окремих працівників), щодо поєднання наявних можливостей, сил, методів і засобів для успішного проведення комплексу взаємопов'язаних і взаємообумовлених кримінологічних заходів та процесуальних дій з метою пошуку і фіксації фактичних даних про діяльність організованих груп та злочинних організацій національного та транснаціонального характеру, їх членів, підготовлені та вчинені кримінальні правопорушення, детермінанти та які найефективніше забезпечують збереження національної безпеки силами і засобами, що є у розпорядженні суб'єктів такої взаємодії, ґрунтуючись на принципах взаємоузгодженості дій та взаємодоповнення запобіжних заходів.*

Головним завданням взаємодії є своєчасне виявлення, якісне документування злочинів, забезпечення їх повного, всебічного та об'єктивного розслідування, притягнення винних осіб до встановленої законом відповідальності, відшкодування заподіяної злочинами шкоди, відновлення порушених прав громадян [8, с. 217].

Так, в Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України зазначено, що органи досудового розслідування, підрозділи кримінальної поліції, міжрегіональні територіальні органи поліції та їх територіальні (відокремлені) підрозділи є основними службами, які виконують обов'язки з розкриття кримінальних правопорушень органами поліції і відповідають за кінцевий результат цієї роботи за напрямками діяльності. Інші органи та підрозділи поліції забезпечують здійснення заходів, спрямованих на отримання інформації про осіб, які вчинили кримінальні правопорушення, а також події і факти, які можуть сприяти їх розкриттю та досудовому розслідуванню, у межах своєї компетенції [9].

Відповідно, оперативні підрозділи поліції під час запобігання організованим групам і злочинним організаціям взаємодіють з іншими органами поліції, а саме з: органами досудового розслідування (слідчими підрозділами поліції), оперативними підрозділами кримінальної поліції (карним розшуком, оперативною службою, оперативно-технічною службою, внутрішньою безпекою, кіберполіцією, міграційною поліцією (боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми), захисту інтересів суспільства і держави, стратегічних розслідувань, кримінального аналізу, боротьби з наркозлочинністю), інформаційно-аналітичної підтримки, організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування, підрозділами поліції превентивної діяльності, відділом організації кінологіч-

ної діяльності, відділом контролю за обігом зброї, патрульною поліцією та поліцією охорони тощо [10, с. 169].

Процесуальна взаємодія між слідчим і працівниками оперативних підрозділів здійснюється у формі: надання оперативним підрозділам доручень на проведення процесуальних дій (ст. 40 КПК України); надання оперативними підрозділами допомоги слідчому при проведенні окремих процесуальних дій; доручати оперативному підрозділу виконання заходів забезпечення кримінального провадження; надання оперативним підрозділам доручень щодо розшуку підозрюваних (ч. 3 ст. 281 КПК України) [11].

До непроцесуальних форм взаємодії варто віднести: обмін інформацією; спільне обговорення думок, пропозицій, висновків за матеріалами провадження і з питань взаємодії; спільне планування; спільна участь у проведенні окремих запобіжних заходів [12].

Основними методами взаємодії є прогнозування, метод взаємного обміну інформацією, планування спільних заходів. Інші ж методи (робочі зустрічі, обмін передовим досвідом з метою його поширення, спільні заняття з питань взаємодії) застосовують залежно від конкретних обставин і за ініціативою якогось одного органу. Взаємодія може здійснюватися на двох рівнях: спільної організації (планування) співпраці керівниками взаємодіючих сторін і безпосередньої реалізації (на рівні виконавців) [13, с. 8].

Аналіз практичної діяльності засвідчує, що постійною формою співпраці між слідчими та працівниками оперативних підрозділів під час розслідування злочинів вчинених злочинними групами є *взаємний обмін інформацією*. Так, працівниками оперативних підрозділів слідчому надається така оперативна інформація:

щодо осіб, які раніше привертати увагу оперативних підрозділів і можуть бути причетні до вчинення кримінальних правопорушень. Така інформація може бути отримана працівником оперативного підрозділу в результаті аналізу даних оперативних обліків.

встановлення структури організованої злочинної групи. Закономірно, що працівники карного розшуку здатні набагато швидше отримати таку інформацію оскільки: здійснюють постійний аналіз даних щодо діяльності осіб протиправної спрямованості; забезпечують оперативний контроль за особами, які повернулись із місць позбавлення волі та не стали на шлях виправлення, та особами, які схильні до вчинення тяжких злочинів (у межах індивідуальної оперативно-розшукової профілактики); узагальнюють інформацію щодо типової структури організованого злочинного угруповання, у тому числі й сформованих неповнолітніми;

щодо місць збуту викраденого майна та осіб, до цього причетних. Необхідно зазначити, що в результаті якісної організації оперативного обслуговування території підрозділи карного розшуку володіють інформацією щодо осіб, які причетні до скупівлі майна, одержаного злочинним шляхом, і, виходячи з предмета конкретного кримінального правопорушення, можуть зорієнтувати слідчого на необхідність допиту конкретних осіб у межах кримінального провадження.

Спільне аналітичне опрацювання початкових матеріалів та висунення основних версій. Така форма співпраці, як правило, використовується у випадку, коли злочинці не затримані одразу після вчинення кримінального правопорушення та інформація щодо них відсутня.

Одним із першочергових об'єктів аналізу є спосіб (механізм) учинення та використані при цьому знаряддя.

Наступним об'єктом спільного аналітичного опрацювання слідчим та працівниками оперативних підрозділів є поведінка злочинців на місці кримінального правопорушення. Водночас необхідно зазначити, що аналітичне опрацювання таких даних у значній кількості випадків викликає труднощі, оскільки вихідними даними для аналізу виступають показання потерпілого.

Визначення стратегії розслідування. Формування стратегії є більш широкою категорією та виходить за межі розслідування конкретного кримінального провадження, а передбачає й вжиття заходів щодо недопущення вчинення кримінальних правопорушень невстановленою злочинною групою в майбутньому. Під час реалізації цього завдання працівники слідчих та оперативних підрозділів спільно формують відповідну систему завдань, які перебувають у залежності між собою, зокрема слідчий формує перелік слідчих дій та тактичних операцій, а працівники оперативних підрозділів:

пошукові заходи, спрямовані на здобуття інформації щодо злочинної групи та фактів їх злочинної діяльності;

оперативно-профілактичні заходи, спрямовані на недопущення фактів учинення кримінальних правопорушень цією групою в майбутньому (посилення оперативної уваги до осіб, схильних до вчинення кримінальних правопорушень, посилене оперативне перекриття місць можливої реалізації майна, отриманого злочинним шляхом, орієнтування негласних працівників на отримання інформації за фактами нерозкритої злочинної діяльності, інтенсифікація перекриття місць, які можуть бути обрані для вчинення кримінальних правопорушень групою тощо).

Важливим елементом співпраці між слідчим і працівниками оперативних підрозділів є *спільне планування та вжиття заходів щодо захисту зібраної доказової бази*. Звертаючи увагу на поширеність фактів протидії розслідуванню, особливо з боку організованих злочинних формувань, запобігання, протистояння й нейтралізацію такого впливу має забезпечувати комплекс заходів, спрямованих на захист матеріалів і результатів доказового провадження в кримінальному процесі, з тим, щоб не допустити використання неякісних чи викривлених фактичних даних і відомостей під час формування доказів, фальсифікацій під час їх перевірки й оцінки, неналежного використання, створити умови для розуміння навіть безперспективності протиправної діяльності зацікавлених осіб у цьому напрямі, змусити тим самим припинити їх протиправний вплив на органи досудового розслідування, судові органи чи учасників процесу тощо [14].

Правоохоронні органи також організовують взаємодію з різними іншими державними і недержавними органами і установами (Національний банк України, Антимонопольний комітет, Фонд державного майна, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку та іншими).

Основними формами такої взаємодії є:

передача інформації, отриманої при здійсненні контрольних функцій та аналізі, відомостей, що можуть містити ознаки злочинної діяльності; отримання відомостей з автоматизованих інформаційних та довідкових систем і банків даних, в тому числі інформації про реальні прояви злочинної діяльності; спільна розробка пропозицій, спрямованих на з'ясування та усунення умов, що сприяли вчиненню злочинів;

залучення спеціалістів органів контролю для виявлення різних кримінальних правопорушень саме під час проведення оперативних комбінацій, залегенованих під виглядом проведення відповідних ревізій, з метою виявлення порушень законодавства;

обмін інформацією в питаннях запобігання ОЗ;

сумісні виїзди в регіони для проведення узгоджених дій, перевірок і надання допомоги місцевим правоохоронним органам у запобіганні ОЗ, вивчення і поширення позитивного досвіду;

створення спільних слідчо-оперативних груп для розслідування конкретних злочинів вчинених організованими групами та злочинними організаціями;

проведення сумісних цільових заходів для виявлення і припинення злочинів, а також усунення причин та умов, які сприяють їх здійсненню;

взаємне використання можливостей правоохоронних органів для підвищення кваліфікації працівників, проведення сумісних семінарів, конференцій;

надання взаємної допомоги силами і засобами в процесі запобігання ОЗ;

видання спільних наказів, вказівок, інших організаційно-розпорядливих документів;

розробка і затвердження узгоджених планів координаційної діяльності [10, с. 175].

Значну роль у запобіганні відіграє взаємодія з Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (скорочено – Агентство з розшуку та менеджменту активів або АРМА) [15, с. 15]. Відповідно до ст. 2 Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів» [16], АРМА є центральним органом виконавчої влади із спеціальним статусом, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері виявлення та розшуку активів, на які може бути накладено арешт у кримінальному провадженні чи у справі про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави, та/або з управління активами, на які накладено арешт у кримінальному провадженні чи у справі про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави або які конфісковано у кримінальному провадженні чи стягнуто за рішенням суду в дохід держави внаслідок визнання їх необґрунтованими.

Однією з функцій АРМА є проведення оцінки активів за зверненням слідчого, детектива, прокурора, суду (слідчого судді) та надання роз'яснень, методичної та консультаційної допомоги слідчим, детективам, прокурорам та суддям з питань, пов'язаних з виявленням, розшуком, проведенням оцінки та управлінням активами.

Міжнародна взаємодія правоохоронних органів регулюється Інструкцією та порядком використання правоохоронними органами можливостей НЦБ Інтерполу в Україні у попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів, де з метою покращення співпраці правоохоронних органів України з правоохоронними департаментами іноземних держав у рамках Міжнародної організації кримінальної поліції Інтерполу визначено шляхи їхньої співпраці щодо підвищення якості боротьби з криміналітетом. Інструкція була розроблена відповідно до нормативно-правової бази України, яка дає можливість співп-

рацювати Національному Центральному бюро Інтерполу України з Генеральним секретаріатом Інтерполу зарубіжних держав щодо розкриття та розслідування злочинів, які виходять за межі України не тільки кримінального спрямування, але й економічного [17].

Основними формами співпраці правоохоронних органів України з такими міжнародними організаціями у запобіганні ОЗ є:

передача оперативно-розшукової інформації щодо осіб, які причетні до міждержавної злочинності;

проведення за запитом розшукових заходів і процесуальних дій у кримінальних провадженнях щодо організованих груп та злочинних організацій;

проведення погоджених заходів (операцій) із перекриття злочинних каналів ОЗ;

використання технічних засобів з виявлення та припинення злочинної діяльності.

Висновки дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому плані. Взаємодія правоохоронних органів з іншими органами у запобіганні організованій злочинності – це узгоджена за метою, місцем та часом, врегульована кримінальним процесуальним законодавством України і відомчими (міжвідомчими) нормативно-правовими актами спільна діяльність незалежних один від одного підрозділів (чи окремих працівників), щодо поєднання наявних можливостей, сил, методів і засобів для успішного проведення комплексу взаємопов'язаних і взаємообумовлених кримінологічних заходів та процесуальних дій з метою пошуку і фіксації фактичних даних про діяльність організованих груп та злочинних організацій національного та транснаціонального характеру, їх членів, підготовлені та вчинені кримінальні правопорушення, детермінанти та які найефективніше забезпечують збереження національної безпеки силами і засобами, що є у розпорядженні суб'єктів такої взаємодії, ґрунтуючись на принципах взаємоузгодженості дій та взаємодоповнення запобіжних заходів.

Наявна низка проблем щодо взаємодії слідчих та оперативних підрозділів у запобіганні ОЗ зумовлена відсутністю єдиного наукового підходу до визначення сутності й змісту взаємодії взагалі та її особливостей у запобіганні ОЗ, напрямів співробітництва; відсутність досвіду взаємодії у виявленні й припиненні злочинної діяльності організованих груп, недопущенні завершення задуманих, підготовлених та розпочатих саме тяжких та особливо тяжких злочинів з одночасним ужиттям комплексу процесуальних заходів щодо притягнення правопорушників до відповідальності.

Важливе значення для запобігання організованих форм злочинності має налагодження правоохоронними органами взаємного обміну інформацією з Держфінмоніторингом України, Агентством з розшуку та менеджменту активів (АРМА), Національним банком України, Державною аудиторською службою, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку з метою накладення арешту на такі активи та їх конфіскації; виявлення, розшуку й управління активами, а також з Фондом державного майна, виконавчої влади, прикордонними, митними та податковими органами.

Основними процесуальними формами взаємодії, що відбувається під час міжнародного співробітництва у запобіганні організованій злочинності слід вважати: надання міжнародної правової допомоги шляхом: вручення документів, виконання

окремих процесуальних дій; видачі осіб, які вчинили кримінальне правопорушення; тимчасової передачі осіб; перейняття кримінального переслідування; передачі засуджених осіб; виконання вироків; направлення запиту про міжнародну правову допомогу в кримінальному провадженні; створення спільних слідчих груп; повернення активів та управління замороженими, арештованими й конфіскованими активами.

Література:

- Севрук В. Г. Протидія злочинам, що вчиняються організованими групами і злочинними організаціями, які сформовані на етнічній основі: теорія та практика: монографія. Київ: «Видавництво Людмила», 2022. 1092 с.
- Гуменна Н. В. Взаємодія слідчого з іншими суб'єктами розшуку під час здійснення ним розшукової діяльності. *Актуальні проблеми держави і права*. 2014. Вип. 72. С. 495–498.
- Хараберюш О. І. Особливості взаємодії оперативних підрозділів правоохоронних органів України щодо протидії організованим злочинним угрупованням у сфері нелегальної міграції. *Право і Безпека*. 2006. Т. 5. № 5. С. 96–98.
- Міжнародна поліцейська енциклопедія: у 10 т. / відп. ред.: В. В. Коваленко, Є. М. Моїсєєв, В. Я. Тацій, Ю. С. Шемшученко. Т. 6. Оперативно-розшукова діяльність поліції (міліції). Київ: Атіка, 2009. 1128 с.
- Кримінологія: підручник / В. В. Голіна, Б. М. Головкін, М. Ю. Валуська та ін.; за ред. В. В. Голіни, Б. М. Головкіна. Харків: Право, 2014. 440 с.; Кримінологія. Академічний курс / за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. 588 с.
- Мазур Л. А., Морозова Я. О. Напрямки взаємодії підрозділів карного розшуку з різними суб'єктами протидії злочинам. *Право і безпека*. 2012. № 5 (47). С. 181–185.
- Топчій В. В. Взаємодія органів досудового слідства з оперативними підрозділами у розкритті та розслідуванні злочинів. *Взаємодія оперативних підрозділів з іншими суб'єктами протидії злочинам* : зб. матеріалів круглого столу (Київ, 12 груд. 2012 р.). Київ: ФОП Кандиба, 2012. С. 49–53.
- Василинчук В. І. Проблеми взаємодії підрозділів ДСБЕЗ зі слідчими при профілактиці і викритті злочинів у сфері економіки. *Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ*. 2006. № 2. С. 215–223.
- Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 07 лип. 2017 р. № 575. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text>.
- Севрук В. Г. Взаємодія оперативних підрозділів з іншими органами Національної поліції України під час протидії злочинам, що вчиняються організованими групами і злочинними організаціями, які сформовані на етнічній основі. *Юридичний бюлетень*. 2021. № 19. С. 165–172.
- Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар / за заг. ред.: В. Г. Гончаренка, В. Т. Нора, М. Є. Шумила. Київ: Юстініан, 2012. 1328 с.
- Бойко О. П., Кобзар О. Ф., Рогальська В. В., Черняк Н. П. Організація взаємодії підрозділів Національної поліції під час проведення досудового розслідування: навч. посіб. Дніпро: ДДУВС, 2017. 84 с.
- Оргинський В. Взаємодія підрозділів правоохоронних органів України у протидії контрабанді наркотичних засобів: теоретичні та практичні аспекти. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: *Юридичні науки*. 2017. № 884. С. 5–10.
- Підюков П., Конюшенко Я. Захист доказів і доказового провадження в кримінальному процесі України. *Вісник Академії управління МВС України*. 2010. № 2. С. 109–117.
- Байов В. О. До питання взаємодії підрозділів Національної поліції України з АРМА щодо протидії наркозлочинам, що вчинюються етнічними злочинними угрупованнями. *Теоретичні та практичні аспекти взаємодії слідчих підрозділів Національної поліції України з Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів. Розшук активів за зверненням слідчих Національної поліції України, як складова ефективної протидії організованій злочинності*: матеріали Всеукр. круглого столу (Одеса, 30 черв. 2021 р.). Одеса: ОДУВС, 2021. С. 15–17.
- Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів : Закон від 10 листоп. 2015 р. № 772-VIII. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19#Text>
- Кальман О. Г. Боротьба зі злочинністю у сфері підприємницької діяльності. Харків: Право, 2001. 249 с.

Yepryntsev P. Interaction of law enforcement agencies with other agencies in preventing organized crime

Summary. The article proposes ways for law enforcement agencies to interact with other agencies at the stage of the emergence of a criminal situation, in particular, detection, blocking, neutralization, elimination of the causes and conditions of crime, as well as detection and preventive influence on persons with an antisocial orientation who may commit a criminal offense or continue their criminal activity.

The interaction of law enforcement bodies with other bodies in the prevention of organized crime is a joint activity of independent units (or individual employees) that is coordinated in terms of purpose, place and time, regulated by criminal procedural legislation and departmental (interdepartmental) regulatory acts, in relation to the combination of available opportunities, forces, methods and means for the successful implementation of a complex of interrelated and mutually conditioned criminological measures and procedural actions in order to find and record factual data about the activities of organized groups and criminal organizations of a national and transnational nature, their members, prepared and committed criminal offenses, determinants and which most effectively ensure the preservation of national security with the forces and means at the disposal of the subjects of such interaction, based on the principles of mutual coordination of actions and mutual complementation of preventive measures.

The relevant provisions of the current legislation were analyzed (Constitution of Ukraine, Criminal Code of Ukraine, Criminal Procedure Code of Ukraine; Laws of Ukraine «On operational and investigative activities», «On organizational and legal bases of combating organized crime», «On state protection of court employees and law enforcement agencies», «On the National Police of Ukraine») and departmental (interdepartmental) regulatory legal acts (Instructions on the organization of NSRD and the use of their results in criminal proceedings; Instructions on the organization of the interaction of pretrial investigation bodies with other bodies and units of the National Police of Ukraine in the prevention of criminal offenses, their detection and investigation) made it possible to identify a number of collisions, gaps, contradictions and even systematic errors made at different times by the legislator, which even now negatively affect the effectiveness of the tasks related to the prevention of organized crime, the detection of organized

groups and criminal organizations, termination of criminal offenses and their investigation. It has been established that the problem in practice is the lack of experience of cooperation in identifying and stopping the criminal activities of organized groups, preventing the completion of planned, prepared and initiated especially serious and especially serious crimes with the simultaneous use of a set of procedural measures to bring offenders to justice. For the prevention of organized forms of crime, it is important for law enforcement agencies to establish a mutual exchange of information with the State Financial Monitoring of Ukraine, the Agency for Investigation and Asset Management (ARMA), the National Bank of Ukraine, the State Audit Service, the National Commission

for Securities and the Stock Market with the aim of imposing an arrest on such assets and their confiscation; identification, search and management of assets, as well as with the State Property Fund, executive authorities, border, customs and tax authorities.

In view of the reformation of criminal justice bodies, it is expedient to expand and deepen the specialization of employees (investigators, operatives, detectives) in the fight against organized crime and improve their qualifications based on the examples of successful detection and investigation of crimes committed by criminal organizations.

Key words: organized crime, interaction, law enforcement agency, international cooperation.